

Notitie

Rechtmatigheidsverantwoording

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Rechtmatigheid.....	5
3. Wat betekent de rechtmatigheidsverantwoording voor de VRR?	6
4. Stappenplan Implementatie binnen de VRR.....	10
Bijlage 1 Overige aspecten rechtmatigheid afgedekt door het getrouwe beeld	
Bijlage 2 Modeltekst Rechtmatigheidsverantwoording	
Bijlage 3 Getrouwheid en Rechtmatigheid bij de decentrale overheden en binnen VRR	

1. Inleiding

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) is een organisatie die hulp biedt aan mens en dier, 24 uur per dag, 7 dagen in de week. Om dit goed te kunnen doen, wil de VRR goed voorbereid zijn op de verschillende ontwikkelingen in de maatschappij. Een kwalitatief hoogwaardige en transparante bedrijfsvoering is daarbij essentieel. Een organisatie kan hierdoor niet alleen efficiënt maar ook financieel rechtmatig functioneren. Vanuit de voorbeeldrol en vanwege de financiering uit belastinggelden is het voor de overheidsorganisatie van groot belang om de rechtmatigheid op orde te hebben, omdat hiermee aangetoond kan worden dat de financiële bedrijfsvoering op orde is, wet- en regelgeving gevolgd wordt en risico's in de bedrijfsvoering zoveel mogelijk worden geminimaliseerd.

Een financieel rechtmatige bedrijfsvoering kan binnen de VRR verder geborgd worden door de implementatie van de *rechtmatigheidsverantwoording*. De organisatie sluit daarmee ook aan op de nieuwe wet- en regelgeving. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) werkt aan een wetswijziging omtrent de rechtmatigheidsverantwoording bij de decentrale overheden zoals gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Deze wetswijziging betekent dat vanaf het boekjaar 2021 het Dagelijks Bestuur (DB) een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen in de jaarrekening van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Het Dagelijks Bestuur krijgt hier opdracht voor van het Algemeen Bestuur (AB). Het Algemeen Bestuur is kaderstellend (door vaststelling van het normenkader en het stellen van een verantwoordingsgrens: deze grens bepaalt vanaf welke afwijking op de rechtmatigheid het DB verantwoording moet afleggen) en toezichthoudend.

Het DB is al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid, maar op dit moment is het nog de externe accountant die hierover een verslag uitbrengt. Vanaf 2021 zal het DB zelf verantwoording afleggen over de naleving van de wet- en regelgeving met financiële gevolgen binnen de VRR. Deze verantwoording wordt opgenomen in de jaarrekening. De externe accountant blijft wel een oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening en de bijbehorende rechtmatigheidsverantwoording.

Om het DB in de gelegenheid te stellen haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen, moet de organisatie de rechtmatigheid borgen. De kwaliteit van de administratieve processen en de (verbijzonderde) interne controle (VIC) moeten van voldoende kwaliteit zijn.

De verantwoording betreft minimaal de naleving van de financiële wet- en regelgeving zoals bijvoorbeeld (zie ook paragraaf 2 Rechtmatigheid):

- de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese bestedingen,
- misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving en

- lasten waarvoor geen voorafgaande dekking opgenomen was in de begroting.

De aanleiding voor de wetswijziging is het rapport van de Commissie Staf Depla aan het VNG-Bestuur uit 2014, genaamd “Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten”. Daarmee worden onder andere de volgende resultaten beoogd:

- Kaderstellende en controlerende rol van raad (bij VRR het Algemeen Bestuur) versterken.
- Politieke aansprakelijkheid versterken.
- Transparantie rondom rechtmatigheid vergroten (de overheid houdt zich aan de regels).
- Versterking beheersing (financiële) processen.

Figuur 1. Proces rondom rechtmatigheidsverantwoording nu en vanaf 2021.

In deze notitie wordt uiteengezet wat rechtmatigheid is in het kader van de nieuwe wetgeving en de betekenis van deze wetswijziging voor de VRR.

2. Rechtmatigheid

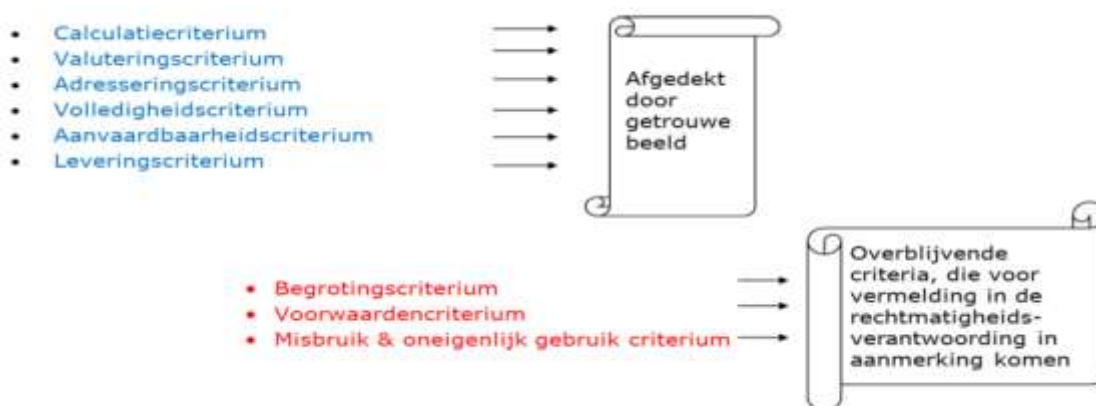
De commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording, die straks een onderdeel vormt van de jaarrekening en waarin een uitspraak gedaan wordt over het niveau van afwijkingen. Zie bijlage 1 voor de modeltekst.

Onder afwijkingen worden verstaan:

- posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en
- posten, waarbij voor het DB een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid.

Het is de rol van het DB om onduidelijkheden zoveel mogelijk te voorkomen. Waar deze (onverhoopt) ontstaan, moet het DB ze binnen een redelijke termijn verhelderen.

Er zijn negen aspecten van financiële rechtmatigheid waar aan voldaan moet worden. Zes criteria worden al afgedekt door het getrouwe beeld en hoeven om deze reden niet afzonderlijk vermeld en getoetst te worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Vanzelfsprekend maken deze eerste zes criteria wel onderdeel uit van de reguliere jaarrekening-controle. In het onderstaande schema is dit nader toegelicht (figuur 2). (Meer over getrouwheid en rechtmatigheid bij decentrale overheden in bijlage 3.)

Figuur 2. Rechtmatigheidscriteria

De drie overgebleven criteria worden wel afzonderlijk vermeld en getoetst in de rechtmatigheidsverantwoording, namelijk:

Begrotingscriterium

Het budgetrecht van het bestuur wordt nageleefd. Het bestuur geeft met het vaststellen van de begroting (incl. wijzigingen) de parameters aan waarbinnen de VRR haar uitgaven mag doen. Afwijkingen hierop zijn strikt genomen onrechtmatig.

Voorwaardencriterium

De bepalingen in wet- en regelgeving worden nageleefd. Voor de rechtmatigheidscontrole zijn met name de gestelde voorwaarden, die betrekking hebben op recht (heeft de ontvanger wel recht op de vergoeding of subsidie), hoogte (klopt het bedrag, is de berekening juist) en duur (zijn de juiste termijnen in acht genomen) van belang. Een voorbeeld van het niet naleven van het voorwaarden criterium is ten onrechte niet Europees aanbesteden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium

Dit criterium betreft gelden die door de overheid aan derden worden uitbetaald (bv. uitkeringen) en heffingen die door derden aan de overheid worden betaald aan de hand van de informatie die door hun wordt verstrekt. De VRR verstrekt geen gelden aan en krijgt geen heffingen van derden, waardoor het M&O-criterium op de VRR niet van toepassing is.

3. Wat betekent de rechtmatigheidsverantwoording voor de VRR?

Zoals eerder aangegeven zal het uitvoeren van de rechtmatigheidsverantwoording vooral effect hebben op de volgende 5 onderdelen:

1) Opdrachtverstrekking door AB aan DB

Het AB verzoekt het DB verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid bij de jaarrekening. Voorgesteld wordt om, op basis van het instellingsbesluit van de bestuurlijke auditcommissie, de eerste toezichthoudende rol te laten uitvoeren door de Auditcommissie. In deze rol wordt de auditcommissie als eerste middels rapportages geïnformeerd over ontwikkelingen met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording en adviseert zij het bestuur over deze ontwikkelingen.

2) Verantwoordingsgrens

Het AB bepaalt de verantwoordingsgrens. De grens moet wettelijk tussen de 0 en 3% liggen. Een verantwoordingsgrens van 1% betekent dat bij een onrechtmatigheid op de betreffende criteria groter dan 1% tekstuele toelichting moet worden gegeven op (de oorzaak van) de afwijkingen. Bij bijvoorbeeld het begrotingscriterium betekent dat dat als er sprake is van een overschrijding van meer dan 1% van de betreffende begroting er een toelichting zal moeten worden gegeven op de afwijking. Door het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording kan het AB zijn controlerende en toezichthoudende rol beter vervullen.

Hierbij moet nog wel worden aangehaald dat het verantwoordingspercentage formeel zowel de foutmarge als de onduidelijkheden behelst. Dit betekent dat een

verantwoordingspercentage van bijvoorbeeld 1% strikter is dan de systematiek zoals die tot en met 2020 wordt toegepast (namelijk 1% fouten + 3% onzekerheden).

In het verplichte BBV-format voor de Rechtmatigheidsverantwoording is de volgende tekst opgenomen:

“Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (niet) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen betreffen...”

Deze gestelde grens (verantwoordingsgrens) bedraagt voor de VRR 1%. Deze verantwoordingsgrens sluit ook aan met de controle van de accountant op de getrouwheid.

Als de som van de geconstateerde afwijkingen boven de verantwoordingsgrens uitkomt, worden de grootste en/of meest relevante afwijkingen in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht, voorzien van een plan met te nemen maatregelen om tot beheersing te komen en de wijze waarop hierover aan het AB gerapporteerd zal gaan worden.

In de paragraaf bedrijfsvoering worden aanpassingen van de eigen verklaring als gevolg van bevindingen van de accountant toegelicht (het recht van het AB op informatie). Tevens worden, indien deze zich voordoen, verschillen van inzicht tussen DB en accountant toegelicht.

3) Rechtmatigheidsverantwoording door het DB

Het DB was voorheen al verantwoordelijk voor de rechtmatigheid maar legt vanaf boekjaar 2021 in de jaarrekening ook daadwerkelijk verantwoording af over de Rechtmatigheid (zie bijlage 2 voor het door de Commissie BBV voorgestelde format). De rechtmatigheidsverantwoording wordt meegenomen in de jaarrekening en is onderdeel van de behandeling van de jaarrekening in het AB.

De afdeling KCA (Kwaliteit, Control & Audit) zal de rechtmatigheidsverantwoordingen gaan opstellen aan de hand van de vooraf gestelde criteria en de toets hierop door de VIC.

Rol Auditcommissie bij de Rechtmatigheidsverantwoording

In het instellingsbesluit wordt de auditcommissie het volgende doel en o.a. de volgende taken toebedeeld:

Doel: De Auditcommissie heeft tot doel om, vanuit de controlerende rol van het Algemeen Bestuur en van de gemeenten, een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de Veiligheidsregio. De Auditcommissie houdt daarbij toezicht op het risicomanagement in brede zin (zowel financieel als niet financieel) en adviseert het bestuur daarover.

Taken:

- *toezicht houden op de jaarrekening en de (begrotings)beheersing (w.o. periodieke rapportages);*
- *bestuur adviseren over de reikwijdte van de accountantscontrole en –rapportage;*
- *bestuur adviseren over de vaststelling van de jaarrekening;*

Het ligt in de lijn van het instellingsbesluit om de auditcommissie de taak te geven het bestuur te adviseren over de rechtmatigheidsverantwoording. Om deze rol te kunnen uitvoeren zal de Auditcommissie daarom tenminste twee maal per jaar middels een rapportage geïnformeerd worden over de stand van zaken met betrekking tot rechtmatigheid. De Auditcommissie adviseert daarbij in ieder geval op de geleverde rapportages en op het conceptvoorstel voor de rechtmatigheidsverantwoording.

4) Getrouwheidscontrole accountant op de rechtmatigheidsverantwoording

De accountant zal blijven toetsen of de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Oftewel bevat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang. De rechtmatigheidsverantwoording wordt echter onderdeel van de jaarrekening. De accountant controleert dan ook vanaf het boekjaar 2021 of deze verklaring van het DB getrouw is. De rol van de accountant zal praktisch gezien wel anders worden, maar niet minder. Dit omdat het AB objectief/ onafhankelijk moet weten of hetgeen het DB verklaart, juist is. De accountant gaat om die reden controleren of:

- de verklaring van het DB juist, toereikend en volledig is,
- geschikt is voor het doel waarvoor deze wordt verstrekt en
- bij het AB geen ander beeld oproept dan overeenkomt met de feiten.

Als de kwaliteit van de interne controle goed is, kan de accountant hier (deels) op steunen voor zijn controle van de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant beoordeelt zelfstandig de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en bepaalt de mate waarin hij kan steunen op de interne controles. Over de kwaliteit van de interne controles moeten afspraken worden gemaakt door KCA met de accountant.

5) Rol VIC

Waar het bestuur tot nu toe hoofdzakelijk middels de managementletter en de accountantsverklaring door de accountant werd geïnformeerd over de rechtmatigheid komt die rol nu bij de organisatie zelf. De uitvoering van de controle en analyse op de rechtmatigheid komt daarmee meer bij de VIC te liggen. Middels vaststelling van het interne controleplan bepaalt de Auditcommissie vanuit de toezichthoudende rol op welke wijze de toets op de rechtmatigheid plaats vindt en op welke wijze de BAC en het DB worden geïnformeerd over de rechtmatigheid.

KCA zal het controleplan opstellen en voorleggen ter vaststelling. (zie ook volgende paragraaf: Stappenplan)

Interne sturing op rechtmatigheid

Zoals eerder aangegeven onder “rollen van het DB” is het om het DB mogelijk te maken haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen van belang dat de interne organisatie de rechtmatigheid borgt. De rechtmatigheidsverantwoording moet voldoende grondslag hebben op basis waarvan de verklaring kan worden afgegeven. De onderbouwing gaat vooralsnog bestaan uit het (goed) inregelen van de interne organisatie waaronder:

- Interne controle/ verbijzonderde interne controles via intern controleplan.
- Toetsingskader (verdere uitwerking van het normenkader waarin wordt gekeken welke wet -en regelgeving financiële rechtmatigheid betreffen en welke onderdelen hiervan van belang zijn ter toetsing)
- Risicomanagement
- Analyse misbruik/ oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (met o.a. aandacht voor frauderisico-analyse).
- Analyse inkoop trajecten boven de Europese aanbestedingsgrens (spendanalyse).
- Wet Normering Topinkomens.
- Audit verslag.
- Vastleggingen bewust afwijken van wet- en regelgeving in overleg met bestuur.
- Borging P&C cyclus.

Alle hierboven genoemde documentatie wordt door KCA opgeleverd. Uitzondering is de spendanalyse die door Inkoop wordt opgeleverd, maar getoetst wordt door KCA.

De nieuwe wetgeving wordt gebruikt om een extra impuls te geven aan bovengenoemde aspecten en de bewustwording rondom rechtmatigheid te vergroten. Echter het bestaande proces van sturen op rechtmatigheid zal qua inrichting (behalve de op de vijf bovengenoemde onderwerpen) niet wezenlijk veranderen door de rechtmatigheidsverantwoording. Er wordt immers al gestuurd op rechtmatigheid (zo is er immers over het jaar 2019 een rechtmatigheidsverklaring afgegeven). Onderstaande

beschrijving geeft weer hoe nu al gestuurd wordt op de rechtmatigheid waarbij gewerkt wordt met een 3-lijns systeem:

Het lijnmanagement heeft als 1^e lijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de rechtmatigheid en het voorkomen van onrechtmatigheid in de processen die zij uitvoeren. Zij wordt hierbij ondersteunt door o.a. medewerkers Planning & Control die bijvoorbeeld ondersteunen bij het opstellen van financiële prognoses en monitoring uitvoeren op de inkooporders. Het lijnmanagement wordt hierbij tevens ondersteunt door de procesbeheerders zoals Inkoop. De procesbeheerders faciliteren door de relevante processen op een dergelijke wijze in te richten dat zoveel mogelijk van de grootste risico's geborgd zijn en dragen bij aan bewustwording rondom het volgen en uitvoeren van de processen.

In de 2^e lijn heeft Control een onafhankelijke toetsende en adviserende rol op de Rechtmatigheid. Control adviseert o.a. bij de inrichting van de processen, signaleert bij geconstateerde afwijkingen en bewaakt de opvolging van de aanbevelingen binnen de portefeuille. Control verstrekt daarmee ook input en richting aan de 3^e lijn.

De 3^e lijn betreft de VIC. Naast de reguliere controles om tot de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording te komen en de bewaking van de opvolging van de aanbevelingen kan de VIC ook gerichte controles op de rechtmatigheid doen bijvoorbeeld op basis van input van Control.

Daarnaast blijft natuurlijk de accountant de rol van externe auditor op de getrouwheid uitvoeren.

4. Stappenplan implementatie binnen de VRR

Om tot de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording te komen worden de onderstaande stappen doorlopen. Daarnaast vormt dit stappenplan (behalve de opdrachtgeving aan het Dagelijks Bestuur en opdrachtgeving aan de accountant) ook een jaarlijks terugkerende cyclus. Op hoofdlijnen worden voor de implementatie van de Rechtmatigheidsverantwoording de volgende acties uitgevoerd:

- A) Opdracht DB en verantwoordingsgrens:** Het AB verzoekt op basis van wetgeving en deze notitie het DB om vanaf boekjaar 2021 in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording af te leggen op basis van het model van de rechtmatigheidsverantwoording van de Commissie Besluit, Begroting, Verantwoording (zie bijlage 2). Het AB geeft daarbij opdracht aan de BAC om de eerste toezichthoudende rol op de rechtmatigheid uit te voeren. Bij deze opdrachtverstrekking stelt het AB stelt ook vast welke verantwoordingsgrens wordt toegepast voor de rechtmatigheid.

- B) 1^e helft 2021 in BAC: Opdracht accountant:** Middels vaststelling van het controleprotocol zal de BAC besluiten welke rol de accountant heeft in het proces van Rechtmatigheidsverantwoording.

Uitvoering: Het controleprotocol wordt opgeleverd door KCA.

- C) 1^e helft 2021 in BAC: Kader voor de rechtmatigheidsverantwoording:** Het jaarlijkse normenkader wordt vastgesteld door de Auditcommissie. Het normenkader is een inventarisatie van alle relevante (kaderstellende) Europese en landelijke regelgeving en besluiten van het Algemeen Bestuur. Op basis van het normenkader wordt een toetsingskader uitgewerkt. Het toetsingskader is een verdere uitwerking van het Normenkader, waarin wordt gekeken welke wet en regelgeving financiële rechtmatigheid betreffen en welke onderdelen hierin van belang zijn ter toetsing. In afstemming met de accountant stelt de VRR (afdeling KCA) een jaarlijks toetsingskader op. Dit kader vormt dan ook de basis voor de interne controle.

Uitvoering: Het normenkader en toetsingskader worden opgeleverd door KCA.

- D) 1^e helft 2021 in BAC: Controleplan o.b.v. het kader:** O.b.v. het normenkader wordt het controleplan gedeeld met de BAC. Het controleplan betreft de planning van de inzet van de VIC en bevat o.a.:

- Bevindingen van de accountant uit 2020 i.h.k.v. rechtmatigheid en getrouwheid en de aanbevelingen (voor zover bekend op dat moment);
- Afstemming met de accountant over de scope van de interne controles o.b.v. het normenkader en het toetsingskader;
- Planning van de interne controles;
- Systematiek van rapportages over de bevindingen aan het Bestuur;

Uitvoering: Het Controleplan wordt opgeleverd door KCA.

- E) Gedurende het jaar 2021: Interne borging rechtmatigheid:** Gedurende het jaar wordt de implementatie van de Rechtmatigheidsverantwoording intern ingezet om middels een intern draaiboek o.a. verdere bewustwording rondom de (nieuwe wijze van) rechtmatigheidsverantwoording, rollen en verantwoordelijkheden en het versterken van de processen in te zetten.

Uitvoering: Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor de borging van de rechtmatigheid. KCA levert het interne draaiboek op en draagt bij aan bewustwording.

- F) Gedurende het jaar 2021: Monitoring op de rechtmatigheid:** Gedurende het gehele jaar wordt door de VIC getoetst op de rechtmatigheid, zodat indien nodig vroegtijdig kan worden bijgestuurd. Rond de interimcontrole en de controle op de jaarrekening worden de BAC en het DB middels een rapportage geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de Rechtmatigheid en bij de oplevering van de jaarrekening wordt een voorstel aangeleverd aan de BAC en het DB voor de uitvoering van de Rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening.

Uitvoering: KCA voert de controles uit, haalt de benodigde informatie op uit de organisatie en stelt de rapportages en adviezen op.

- G) Begin 2022: Verantwoording:** Het DB verantwoordt zich, na advisering door de Bestuurlijke Auditcommissie, via de portefeuillehouder bedrijfsvoering over de rechtmatigheid bij de jaarrekening en geeft eventueel toelichting op afwijkingen.

Uitvoering: KCA stelt de rechtmatigheidsverantwoording en het advies van de BAC aan het DB op.

Evaluatie: in de loop van 2023

Voorgesteld wordt om een evaluatie uit te voeren na de oplevering van twee rechtmatigheidsverantwoordingen. De evaluatie behelst onder andere de verantwoordingsgrens en het ambitieniveau naar de toekomst.

Bijlage 1 Overige aspecten rechtmatigheid afgedekt door het getrouwe beeld

Calculatiecriterium: Het calculatiecriterium betreft de juistheid van het vastgestelde bedrag. Dit is een aspect dat allereerst via de interne procedures moet worden gewaarborgd. Het betreft zaken als het in rekening brengen van de juiste bedragen op grond van tarieven dan wel inzake door te belasten bedragen.

Valuteringscriterium: Het valuteringscriterium betreft het verantwoorden van baten en lasten in de periode waarop deze betrekking hebben. Het gaat dus om de juistheid van het tijdstip van betaling en verantwoording van verplichting. Onder een stelsel van baten en lasten valt het valuteringscriterium in beginsel samen met het begrotingscriterium.

Adresseringscriterium: Bij het adresseringscriterium gaat het om de betaling aan de (juiste) rechthebbende. Daarbij wordt primair nagegaan of rechthebbenden intern op een zorgvuldige wijze worden geïnformeerd omtrent hun rechten en de wijze waarop betaling zal plaatsvinden (financieel adres).

Volledigheidscriterium: Bij het volledigheidscriterium gaat het om de volledigheid van de opbrengsten (heffingen)

Aanvaardbaarheidscriterium: Passen de activiteiten zowel ten aanzien van de lasten als baten binnen de doelstellingen van de organisatie? Dit is het aanvaardbaarheidsaspect en vormt nadrukkelijk een aspect van interne beoordeling. Bijvoorbeeld via interne normen inzake aanvaardbare kosten en via goedkeuringsprocedures moet een en ander worden gewaarborgd.

Leveringscriterium: Bij het leveringscriterium gaat het erom of de juiste tegenprestatie is geleverd/ontvangen.

Bijlage 2. Modeltekst Rechtmatigheidsverantwoording

januari 2020

Model van de rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders¹

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op XX XXX 202X vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt x% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € x.

Conclusie

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (niet) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen²:

-
-
-

In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het college beschreven welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

¹ In deze tekst wordt gesproken over college van burgemeester en wethouders, maar deze geldt ook voor gedeputeerde staten van de provincie en het (dagelijks) bestuur van gemeenschappelijke regelingen. Daar waar gemeente staat, dient ook provincie of gemeenschappelijke regeling gelezen te worden

² De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de Kadernota Rechtmatigheid) worden alleen vermeld indien de door de gemeenteraad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

Bijlage 3. Getrouwheid en Rechtmatigheid bij de decentrale overheden en binnen VRR

Ieder jaar stelt de VRR een jaarrekening op, waarin het DB verslag uitbrengt aan het AB (en de buitenwereld) over de doelstellingen die de organisatie in dat jaar heeft bereikt en de kosten die daaraan verbonden waren. De gemeentewet (ook van toepassing op de VRR) schrijft voor dat het AB een accountant moet aanwijzen voor de controle van deze jaarrekening, het verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen. De accountant toetst in de opdracht van het AB of het beeld dat in de jaarrekening wordt gepresenteerd getrouw is en rechtmatig tot stand is gekomen.

Getrouwheid

Getrouw beeld wil zeggen dat de informatie die in de jaarrekening wordt gepresenteerd, overeenstemt met de werkelijkheid, de (financiële) administratie en de regelgeving omtrent de externe verslaggeving. Decentrale overheden dienen hun externe verslagen (begroting, jaarrekening, etc.) op te stellen volgens de speciaal voor hun geldende regels. Deze regels zijn vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV)¹. De BBV-regels schrijven voor hoe de (financiële) informatie gepresenteerd moet worden. De uniformiteit die het met zich meebrengt, moet er uiteindelijk voor zorgen dat de informatie die gepresenteerd wordt transparant is en makkelijk te vergelijken met andere decentrale overheden.

Rechtmatigheid

Rechtmatig handelen, in de juridische zin, betekent handelen in overeenstemming met alle geldende wettelijke kaders en regelgeving. Echter, in het kader van de accountantscontrole op de jaarrekening is rechtmatigheid een nauwer begrip, en houdt relatie met financieel beheer. Rechtmatig handelen, in deze context, betekent handelen in overeenstemming met de regelgeving waar financiële consequenties aan verbonden zijn². Een jaarrekening is rechtmatig tot stand gekomen als er aan de wet- en regelgeving met financiële consequenties is voldaan. De regels van niet-financiële aard (bijvoorbeeld in relatie tot arbeidsomstandighedenwet of de privacywetgeving) zijn in beginsel uitgesloten van de rechtmatigheidscontrole op de jaarrekening, tenzij ze financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld in de vorm van schade, claims en/of een boete.

De regelgeving met financiële consequenties waar de VRR aan moet voldoen bestaat uit zowel interne afspraken als externe wetgeving. Interne afspraken zijn door het bestuur vastgestelde beleidsnota's en de financiële kaders waarbinnen de VRR haar uitgaven in dat

¹ De BBV regels worden beheerd door de commissie BBV; de commissie is verantwoordelijk voor een eenduidige uitvoering en toepassing van deze regels.

² Commissie BBV, "Rechtmatigheidsverantwoording: modeltekst en toelichting", januari 2020, pag. 8.

jaar mag doen (vastgesteld in de door het bestuur goedgekeurde begroting). Externe wetgeving zijn de Europese en nationale wettelijke kaders. De toets op rechtmatigheid is in het leven geroepen om ervoor te zorgen dat de overheid zorgvuldig omgaat met de publieke middelen die tot haar beschikking zijn gesteld.

Al de hierboven genoemde regelgeving wordt opgesomd in het Normenkader, dat actueel gehouden moet worden. De Bestuurlijke Auditcommissie (BAC) stelt om die reden het Normenkader ieder jaar opnieuw vast.

